

**THE CARE OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES BUT THE
STRUCTURE OF THE CHARGE IN CASES OF ABUSES OF
POWER BY POLICE OFFICERS**

**STARANNOŚĆ ORGANÓW ŚCIGANIA A STRUKTURA ZARZUTU
W SPRAWACH O NADUŻYCIA WŁADZY PRZEZ
FUNKCJONARIUSZY POLICJI**

dr Dorota Mocarska

Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie

Instytut Prawa i Administracji, Wydział Administracji,
d.mocarska@wspol.edu.pl

ABSTRACTS:

A detailed arrangement of the scope of responsibilities and entitlements of perpetrators, but next taking this obligations and entitlements back are an essential duty of the organ hearing a case of the abuse of power to specifically of existing situation in which the public officer was into contacts with the public interest or private. Assigning to the public officer the responsibility for the non-accomplishment of duties requires establishing the plot and the source of duties of the officer first, and then evaluations, or the behaviour given up disturbed some of these orders.

Features of the criminal offence from 231 article of the Polish Penal Code have been defined by legislator not tightly in general. The legislator did it on purpose of establishing the legal regulation concerning every actions of public officials relying on abusing of powers or negligence of duties. These actions have to result in a harm for public or private interest. Assigning responsibility to the public officer for negligence in the first place requires precise establishing of the officers duties and evaluation if his behaviour has broken one of these legally described duties.

Podstawowym obowiązkiem organu rozpoznającego sprawę o nadużycie władzy jest szczegółowe ustalenie zakresu obowiązków i uprawnień sprawców, a następnie odniesienie tych obowiązków i uprawnień do konkretnie zaistniałej sytuacji, w której znalazł się funkcjonariusz publiczny w styczności z interesem publicznym lub prywatnym (wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2005 r., WA 25/04, wyrok Sądu Najwyższego

z 22 lutego 1983 r., IV KR 359/82). Przypisanie funkcjonariuszowi publicznemu odpowiedzialności za niedopełnienie obowiązków wymaga w pierwszej kolejności ustalenia treści i źródła obowiązków funkcjonariusza, a następnie oceny, czy zarzucone zachowanie naruszyło któryś z tych nakazów (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 lutego 2000 r., II Aka 252/99).

Znamiona przestępstwa z art. 231. k.k. słusznie zostały określone przez ustawodawcę w sposób ogólnikowy. Celem ustawodawcy formułującego w taki sposób powyższy przepis było ustanowienie takiego przepisu, pod który podpadałyby wszelkie działania funkcjonariuszy publicznych polegające na przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków, mające jednocześnie cechę działania na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Przypisanie funkcjonariuszowi publicznemu odpowiedzialności za niedopełnienie obowiązków wymaga ustalenia w pierwszej kolejności treści i źródła obowiązków funkcjonariusza, a następnie oceny, czy zarzucone zachowanie naruszyło któryś z tych zakazów.

KEY WORDS:

police, penal responsibility, abuse of power, legal description, charges

Policja, odpowiedzialność karna, nadużycie władzy, kwalifikacja prawna, zarzut

WPROWADZENIE

Kodeks karny z 1997 r. (Ustawa z 6 czerwca 1997 r., Kodeks karny, DzU z 1997, nr 88, poz. 553., z późn. zm.) w art. 231. k.k. określa typ podstawowy przestępstwa nadużycia władzy (§ 1.), jego typ kwalifikowany z uwagi na szczególny cel sprawcy osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej (§ 2.), typ uprzywilejowany z uwagi na zachowanie nieumyślne sprawcy (§ 3.), jak również zawierają wyłączenie z § 4., wskazujące na subsydiarność tego przepisu w sytuacji, gdy sprawca czynu z § 1. wypełnił swoim zachowaniem znamiona czynu z art. 228. k.k. (przestępstwo łapownictwa biernego).

Podmiotem przestępstwa nadużycia władzy we wszystkich typach czynu zabronionego może być tylko funkcjonariusz publiczny. Przyznanie określonej kategorii podmiotów statusu funkcjonariuszy publicznych w płaszczyźnie prawa karnego implikuje konsekwencje dwojakiego rodzaju. Po pierwsze, osoby zaliczone do kręgu funkcjonariuszy publicznych

objęte są szczególnym, wzmożonym reżimem ochrony prawnokarnej. Po drugie, status funkcjonariusza publicznego oznacza także, że osoba, której ona dotyczy, może stać się podmiotem przestępstwa należącego do przestępstw nazwanych tradycyjnie przestępstwami urzędniczymi (Wyrembak, 2007, s. 83; Kallaus, 1989, s. 61–65; Baniak, 1990, s. 61–66; Kurzępa, 1990, s. 48–51; Pływaczewski, 1983, s. 184–185).

Do przypisania funkcjonariuszowi publicznemu przestępstwa nadużycia władzy z art. 231. § 1. k.k. niezbędne jest ustalenie, że obejmował on swoją świadomością, iż swym zachowaniem przekroczył swoje uprawnienia lub nie dopełnił obowiązków, czym działał na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, powodując stan niebezpieczeństwa zaistnienia szkody dla jednego z tych dóbr (wyrok Sądu Najwyższego z 11 maja 2007 r., WA 22/07; Wyrok Sądu Najwyższego z 17 października 2003 r., WA 48/03). Sprawca musi być świadomy, że jest funkcjonariuszem publicznym i przysługuje mu określony zakres kompetencji, podejmującym zachowanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, który nie dopełnia swych obowiązków lub przekracza swe uprawnienia. Ponadto musi mieć świadomość konsekwencji wynikających z podejmowanego przez niego działania w postaci co najmniej możliwości wyrządzenia przez to zachowanie szkody interesowi publicznemu lub prywatnemu (P. Kardas, 2007, s. 39–40, Giezek, 2006, s. 31).

Art. 231. k.k. służy do kryminalizacji zachowań urzędniczych, a więc określeniu przesłanek, których ustalenie uzasadnia przypisanie przestępstwa konkretnemu funkcjonariuszowi publicznemu, którego zachowanie godzi od wewnątrz w działalność instytucji państwowych i samorządu terytorialnego. Podstawą odpowiedzialności za nadużycie władzy publicznej jest zamach wewnętrzny na prawidłowość funkcjonowania organów państwa, prawidłowość funkcjonowania instytucji, w szczególności w aspekcie zasady legalizmu i praworządności (Górniok, 2000, s. 14.).

Ustawowe określenie sposobu działania na szkodę odsyła do treści uprawnień i obowiązków sprawcy jako funkcjonariusza publicznego, które on przekracza lub których nie dopełnia. Do przypisania przestępstwa z art. 231. k.k. niezbędne jest ustalenie przede wszystkim podstawy i zakresu uprawnień oraz obowiązków funkcjonariusza publicznego, gdyż dopiero to ustalenie pozwala na prawidłową ocenę, czy działanie lub zaniechanie sprawcy zagrażające dobru publicznemu lub prywatnemu wyczerpuje wszystkie znamiona przestępstwa nadużycia władzy. Podstawowe prawa i obowiązki wpływają z aktów prawnych ustalających status funkcyja-

riusza publicznego, wskazując zakres ich kompetencji, a więc prawo do określonego zachowania oraz powinność dokonania określonych czynności lub powstrzymania się od ich dokonania.

Źródłem uprawnień i obowiązków funkcjonariusza publicznego są ustawy, akty wykonawcze, jak rozporządzenia, zarządzenia, statuty, instrukcje organizacyjne i regulaminy. Wyznaczają one kompetencje, w ramach których funkcjonariusz publiczny powinien działać (Hoc, 2005, s. 52.; Szwedek, 1969, s. 227.).

Podstawą uprawnień i obowiązków mogą być również wydane służbowo polecenia przełożonych wykonania określonych czynności przez konkretne osoby (Chybiński, 1980, s. 465.). Niedopuszczalne jest opieranie odpowiedzialności za przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków funkcjonariusza publicznego na kryteriach oderwanych od formalnych źródeł uprawnień lub obowiązków i opieranie jej na uogólnieniach, w sytuacji gdy brak jest w tym względzie przepisów prawa. W pierwszej kolejności obowiązki skonkretyzowane powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu ciężących na funkcjonariuszu publicznym obowiązków, w przypadku jednak ich braku należy sięgać do obowiązków bardziej ogólnych, choćby wynikających z istoty funkcji określonej przepisami prawnymi. Jednakże obowiązki te muszą wynikać zawsze z przepisów prawa lub innych ich źródeł, do których zaliczyć można chociażby polecenie przełożonego. Ochroną przed dowolnością interpretacji obowiązków o charakterze ogólnym związanym z istotą funkcji czy zadaniami powinno być wskazywanie w wyrokach sądowych przepisów prawnych je określających (Kallaus, 1982, s. 79–80.).

Uprawnienia i obowiązki funkcjonariusza mogą również wynikać z samego charakteru zajmowanego stanowiska i istoty zadań przynależnych do tego stanowiska, czy rodzaju dokonywanej czynności, a także z ogólnych zasad sprawowania funkcji (Górniok, 2005, s. 9; Bafia, Mioduski, Siewierski, 1987, s. 405.).

Podstawowym obowiązkiem organu rozpoznającego sprawę o nadużycie władzy jest szczegółowe ustalenie zakresu obowiązków i uprawnień sprawców, a następnie odniesienie tych obowiązków i uprawnień do konkretnie zaistniałej sytuacji, w której znalazł się funkcjonariusz publiczny w styczności z interesem publicznym lub prywatnym (wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2005 r., WA 25/04, wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 1983 r., IV KR 359/82).

Przypisanie funkcjonariuszowi publicznemu odpowiedzialności za niedopełnienie obowiązków wymaga w pierwszej kolejności ustalenia treści i źródła obowiązków funkcjonariusza, a następnie oceny, czy zarzucone zachowanie naruszyło któryś z tych nakazów (wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2005 r., WA 25/04, wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 1983 r., IV KR 359/82).

Stwierdzenie nastąpienia przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez konkretnego funkcjonariusza publicznego ściśle jest powiązane z prawidłowo ustaloną podstawą oraz zakresem jego uprawnień i obowiązków. Przy ich ustalaniu nie powinno ograniczać się do ogólnych obowiązków i uprawnień związanych z danym stanowiskiem. W razie potrzeby należy posiłkować się normami prawa wewnętrznego, a także ogólnymi regułami postępowania, określonymi dobrami prawnymi opartymi na wiedzy i doświadczeniu. Zakres tych obowiązków należy odnosić do konkretnie zaistniałej sytuacji (Gil, Wróblewski, 2004, s. 69.).

Wyroki skazujące funkcjonariuszy publicznych za przestępne nadużycie władzy każdorazowo powinny wskazywać, na czym konkretnie polegało niebezpieczeństwo szkody lub spowodowana szkoda dla danego interesu publicznego lub prywatnego, gdyż w sytuacji braku tego elementu, przy samym nadużyciu władzy, nadużycie to może pociągać za sobą tylko odpowiedzialność dyscyplinarną lub służbową (Kallaus, 1982, s. 92). Działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego ma wiązać się z przekroczeniem uprawnień lub niedopełnieniem obowiązków funkcjonariusza publicznego. Samo przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków, niestanowiące jednak działania na szkodę wspomnianych interesów, może stanowić jedynie podstawę do odpowiedzialności dyscyplinarnej (Skorupka, 2004, s. 156.).

Wskazane w artykule konstrukcje zarzutu zostały wyodrębnione podczas analizy akt postępowania prowadzonej w związku badaniami dotyczącymi Przystępnego nadużycia władzy przez funkcjonariuszy Policji. Badaniami objęto 893 spraw, tj. 100% spraw dotyczących przekroczenia uprawnień bądź niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy Policji, wskazanych w systemie rejestracji Temida w latach 1999–2006. Analizie badawczej poddano 667 spraw (co stanowiło 74% wszystkich spraw poddanych analizie badawczej).

W wyniku tej analizy niedopełnienie obowiązków lub przekroczenie uprawnień w sprawach objętych badaniem, wystąpiło w sprawach związanych z: legitymowaniem osób w celu ustalenia tożsamości – 7 spraw, co

stanowiło 1% spraw poddanych analizie; ze stosowaniem środków przymusu bezpośredniego – 40 spraw (6% spraw), z zasadami i przypadkami użycia broni palnej – 6 spraw (1% spraw), zatrzymaniem osób – 165 spraw (25% spraw), przeszukaniem osób – 2 sprawy (1% spraw), kontrolą osobistą – 1 sprawa (0,5% spraw), przeszukaniem pomieszczeń – 17 spraw (2% spraw), oględzinami miejsca zdarzenia – 9 spraw (1% spraw) niepodjęciem interwencji policyjnej – 38 spraw (6%), procedurą przeprowadzania kontroli drogowej – 165 spraw (25% spraw), przeprowadzaniem czynności procesowych – 175 spraw (26% spraw), brakiem dokumentacji wymaganej czynnością – 1 sprawa (0,5% spraw) oraz innymi niż wskazane sytuacjami – 41 spraw (5% spraw).

PROPOZYCJE KONSTRUKCJI ZARZUTU

PROCEDURA PRZEPROWADZANIA KONTROLI DROGOWEJ

I. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie jako funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, po przybyciu na miejsce zdarzenia drogowego z udziałem samochodów osobowych Renault Clio, nr rej. NSZ 1234, i Seata Toledo, nr rej NSZ 5678, które zdarzyły się przy ulicy Lanca, nie dopełnił obowiązku odnotowania w notatniku służbowym danych osobowych kierowcy i trójki pasażerów jadących samochodem Seat Toledo, wskutek czego te osoby oddaliły się, działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego albowiem, spowodowało to istotne trudności w prowadzonym w tej sprawie postępowaniu o wykroczenie, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 707/01/s).

II. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, działając wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nie dopełnili obowiązku polegającego na wydaniu mandatu karnego w związku z ukaraniem obywatela Ukrainy, Jana Kowalskiego, grzywną w kwocie 200 zł za popełnione wykroczenie, czym działali na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 2. k.k. (Ds. 142/01/3).

III. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, w trakcie wykonywania czynności służbowych nie dopełnił obowiązków służbowych w ten sposób, że będąc na miejscu kolizji samochodu marki Renault Clio, nr rej. NSZ 1234, wbrew przepisom ustawy nie podjął żadnych czynności służbowych, pomimo stwierdzenia popełnienia wykroczenia drogowego, tj. o czyn z art. 231. § 1 k.k. (3 Ds. 228/05/Sw).

IV. W okresie od 5 lipca do 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, będąc zatrudnionym jako funkcjonariusz Policji w Plutonie Patrolowo-Interwencyjnym Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nie dopełnił obowiązków w zakresie karania mandatami kredytowymi oraz w zakresie prowadzenia bloczka mandatów karnych kredytowych od numerów At 01234567 do numeru 01234598, w ten sposób że nie dokonywał w bloczku wymaganych przy ukaraniu zapisów i nie wręczał osobom ukaranym dokumentów umożliwiających opłacenie mandatu oraz nie przekazywał potwierdzeń ukarania mandatami karnymi kredytowymi osobie zajmującej się w Komendzie Powiatowej Policji w Szczytnie ewidencją wykorzystanych mandatów, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 374/00).

V. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie nie dopełnił swoich obowiązków służbowych w ten sposób, że jako funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, pełniąc służbę w zmotoryzowanym patrolu wspólnie i w porozumieniu, po przyjeździe ok. 22.10 na miejsce kolizji drogowej, której sprawcą był funkcjonariusz policji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie – Jan Kowalski, nie podjął niezwłocznych czynności zmierzających do poddania go badaniu na urządzeniu służącym do ilościowego określenia stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu lub do pobrania od niego krwi celem zbadania jej na zawartość alkoholu, w sytuacji, gdy zastał Jana Kowalskiego na miejscu zdarzenia siedzącego za kierownicą pojazdu samochodu marki Renault Clio, nr rej NSZ 1234, oraz spożywającego alkohol bezpośrednio z butelki opatrzonej etykietą Wódka Polska, i zachodziło uzasadnione podejrzenie popełniania przez niego przestępstwa z art. 178a § 1. k.k., nie zawiadamiając o powyższym dyżurnego KPP w Szczytnie, a następnie po przewiezieniu Jana Kowalskiego do budynku Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie dopiero po upływie ok. 20 minut, zamiast poddać go niezwłocznie badaniu na alkometrze albo zawieźć do szpitala celem pobrania krwi, sporządzał od godz. 23.40 do 23.55 protokół zatrzymania rzeczy w postaci butelki z wódką zabezpieczonej na miejscu kolizji drogowej, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 855/05/Sw).

VI. 5 listopada 2013 r., działając wspólnie i w porozumieniu jako funkcjonariusze policji, pełniąc służbę w patrolu zmotoryzowanym, nie dopełnił obowiązków służbowych ze szkodą dla interesu publicznego w ten sposób, że znajdując się na miejscu kolizji drogowej, w której uczestniczył pojazd marki Renault Clio, nr rej. NSZ 1234, kierowany przez Jana

Kowalskiego, niezasadnie odstąpił od wykonania czynności służbowych, które obowiązany był wykonać w związku ze stwierdzeniem kontroli drogowej, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (1 Ds. 949/04).

VII. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc obowiązki służbowe funkcjonariusze Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, wspólnie i w porozumieniu, nie dopełnili swych obowiązków, nie reagując na stwierdzone wykroczenie drogowe – prowadzenia samochodu, przez będącego pod wpływem alkoholu Jana Kowalskiego, i umożliwiając mu dalsze prowadzenie pojazdu w tym stanie, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 27/05).

VIII. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc wspólnie służbę z patrolem Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, będąc zobowiązany do podejmowania czynności służbowych, nie dopełnił tego obowiązku, w ten sposób, że będąc na miejscu zdarzenia drogowego spowodowanego przez funkcjonariusza Policji, odstąpił od podania go badaniu na trzeźwość, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 2671/02).

IX. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc obowiązki funkcjonariusza policji, odstąpił od wykonania obowiązków służbowych w ten sposób, że wydał Janowi Kowalskiemu samochód stanowiący jego własność, zatrzymany w związku z faktem, iż kierujący samochodem właściciel nie posiadał w momencie kontroli żadnych dokumentów, w tym polisy potwierdzającej zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia komunikacyjnego w zakresie OC, mimo iż przepisy prawa ruchu drogowego nakazują w takiej sytuacji obligatoryjne zabezpieczenie takiego pojazdu do czasu przedstawienia przez właściciela pojazdu dokumentu potwierdzającego zawarcie takiej umowy, czym działał na szkodę wymiaru sprawiedliwości, tj. o czyn z art. 231. § 1 k.k. (VI Ds. 92/03/s).

X. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie jako funkcjonariusze Policji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, działając wspólnie i w porozumieniu, podczas pełnionej służby nie dopełnili obowiązków w związku z przeprowadzoną kontrolą Jana Kowalskiego, odstępując od wymaganych czynności w sytuacji stwierdzenia u tego kierowcy stanu nietrzeźwości, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 459/04/Sw).

XI. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem Policji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w trak-

cie wykonywania czynności służbowych, anulował prawomocny mandat karny kredytowy serii Aa nr 1234567 w wysokości 50 zł, nałożony 15 października 2013 r., przez funkcjonariusza Policji Jerzego Nowaka na Jana Kowalskiego, za wykroczenie drogowe w postaci wyprzedzania w miejscu zabronionym, przy czym podejmując powyższą decyzję o anulowaniu prawomocnego mandatu karnego, bezprawnie naruszył procedurę karną w sprawach o wykroczenie, która nie przewidywała anulowania prawomocnie nałożonych mandatów w trybie kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, czym działał na szkodę interesu publicznego reprezentowanego przez Urząd Wojewódzki w Olsztynie, tj. o czyn z art. 231. § 2. k.k. (V Ds. 8/04).

XII. 5 listopada 2013 r., jako funkcjonariusz Policji, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dokonał przekroczenia uprawnień służbowych w trakcie kontroli drogowej podjętej wobec Jana Kowalskiego w związku z popełnionym przez niego wykroczeniem drogowym, w ten sposób, że mimo ustawowego obowiązku wypisywania mandatów kredytowych i zakazu przyjmowania pieniędzy za wystawione mandaty przyjął od Jana Kowalskiego, pomimo braku wypisania mandatu kwotę 100 zł z tytułu ukarania go za popełnione wykroczenie drogowe, którą to kwotę przywłaszczył, tj. o czyn z art. 231. § 2. k.k. (4 Ds. 207/02).

XIII. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, nie dopełniając obowiązków służbowych, działali na szkodę interesu publicznego, w ten sposób, że wykonując czynności służbowe związane ze zgłoszeniem kierowania ciągnikiem rolniczym przez osobę nietrzeźwą zaniechał wykonania czynności zmierzających do ustalenia stanu trzeźwości kierującego ciągnikiem rolniczym Jana Kowalskiego, czym działali na szkodę interesu publicznego zapewnienia bezpieczeństwa w komunikacji, tj. o czyn z art. 231. § 2. k.k. (Ds. 839/04/s).

XIV. W dniu 5 listopada 2013 r., w Szczytnie jako funkcjonariusz Policji, pełniąc funkcję patrolową w dyspozycji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nie dopełnił swoich obowiązków wynikających z Ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wykroczeń, za które policjanci są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu oraz wysokości mandatów karnych nakładanych przez policjantów za poszczególne rodzaje wykroczeń, poprzez bezpodstawne odstępianie od ukarania Jana Kowalskiego za popełnione przez niego wykroczenie drogowe określone w art. 92. § 1. k.w. oraz art. 95. k.w., tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k.

(Ds. 161/03/SW).

XV. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem Policji, pełniąc funkcję I zastępcy komendanta powiatowego Policji w Szczytnie, kierując pionem prewencji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, przekroczył swe uprawnienia i nie dopełnił obowiązków w ten sposób, że bezprawnie polecił podległemu sobie funkcjonariuszowi Janowi Kowalskiemu, aby wydał polecenie patrolowi Sekcji Ruchu Drogowego przeprowadzającemu interwencję przy ul. Lanca w Szczytnie uchylenia prawidłowo nałożonego i doręczonego mandatu kredytowanego nr 1234567 wobec Jerzego Nowaka oraz nie udokumentował faktu i okoliczności wydania takiego polecenia w dokumentacji służbowej, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (V Ds. 17/04).

INTERWENCJE POLICYJNE

I. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem Sekcji Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, przekroczył swoje uprawnienia poprzez odbycie interwencji na terenie posesji należącej do Jana Kowalskiego, w czasie której użył wobec niego bliżej nieustalonej broni palnej kal. 9 mm, działając w ten sposób na szkodę interesu prywatnego Jana Kowalskiego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (2 Ds. 596/03).

PRZEPROWADZANE CZYNNOŚCI PROCESOWE

I. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, pełniąc służbę w Sekcji Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nieumyślnie nie dopełnił obowiązków służbowych w ten sposób, że po przybyciu na miejsce kolizji drogowej zaistniałej przy ul. Lanca w Szczytnie nie podjął działań zmierzających do ustalenia uczestników kolizji, świadków zdarzenia, stanu trzeźwości sprawcy kolizji, zaniechał sprawdzenia pojazdu pod kątem ujawnienia śladów krwi, zaniechał przeprowadzenia oględzin rozbitego pojazdu, tj. o czyn z art. 231. § 3. k.k. (1 Ds. 1652/03/S).

II. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie jako funkcjonariusz Policji z Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie umyślnie przekroczył swoje uprawnienia, wyjmując z teczki komendanta niezarejestrowany i niezadekretowany protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie kradzieży sprzętarki, przyjętego od Jana Kowalskiego, a następnie wykonując czynności procesowe, przesłuchując w charakterze świadka Jana Kowalskiego oraz Jerzego Nowaka oraz konfrontując ich, po czym w okolicznościach niewyjaśnionych utracił protokoły z tych czynności, nie do-

pełniając swych obowiązków, nie poinformował Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie o wykonanych czynnościach procesowych i o utraceniu protokołów z tych czynności, w wyniku czego nie były w sprawie wykonane żadne czynności, co utrudniło ustalenie sprawcy kradzieży, przez co działał na szkodę Jana Kowalskiego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 69/00/s).

III. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc funkcję dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku w ten sposób, że nie przyjął zgodnie z obowiązującymi przepisami zgłoszenia o zgwałceniu małoletniej Janiny Kowalskiej, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 2245/04/Sw).

IV. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem policji Komendy Powiatowej Policji, nie dopełnił obowiązków w ten sposób, że po zgłoszeniu kradzieży skutera marki Simson przez Jana Kowalskiego i dostarczeniu na Komendę motoroweru marki Simson, w którym wskazał części pochodzące ze skutera, nie wykonał czynności procesowych w trybie art. 308. k.p.k., w postaci przyjęcia zawiadomienia o przestępstwie, wykonania oględzin dowodu rzeczowego oraz podjęcia dalszych działań zmierzających do zatrzymania sprawcy kradzieży i poinformowania dyżurnego KPP celem przeprowadzenia postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami, przy czym działał na szkodę Jana Kowalskiego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 4081/03/s).

V. W okresie od 5 października do 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc funkcję zastępcy komendanta Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nieumyślnie nie dopełnił ciążących na nim obowiązków służbowych, w ten sposób, iż będąc na mocy ramowego zakresu obowiązków zastępcy komendanta Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie obowiązany do nadzorowania pracy dochodzeniowej we wskazanej wyżej jednostce, nie kontrolował toku prowadzonego przez asp. Jana Kowalskiego dochodzenia RDS 123/13, a w tym będąc zobowiązany do kontrolowania i nadzorowania spraw związanych z zabezpieczaniem i rozliczaniem dowodów rzeczowych, nie nadzorował trybu postępowania z zabezpieczonymi do tego dochodzenia dowodami rzeczowymi w postaci 7 tabletek ecstasy oraz 42,755 g marihuany, a w następstwie czego dowody te utraciono, przez co wyrządził istotną szkodę w ten sposób, że doprowadził do uniemożliwienia ujawnienia wskazanych wyżej dowodów w toczącym się przed Sądem Rejonowym w Szczytnie postępowaniu II K 123/13, sprostował możliwość ponownego wprowadzenia narkotyków do obrotu oraz

naraził KPP w Szczytnie i służących tam funkcjonariuszy Policji na utratę niezbędnego dla wykonywania zawodu policjanta zaufania społecznego, tj. o czyn z art. 231. § 3. k.k. (V Ds. 23/05).

VI. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie nie nadał biegu zawiadomienia z 5 października 2013 r., w sprawie KP Pr 123/13 dotyczącej kolizji drogowej z udziałem Jana Kowalskiego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 3750/04).

VII. W okresie od 5 października do 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, pełniąc funkcję oficera dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, będąc na podstawie przepisów prawa w czasie dyżuru zobowiązanym do nadzorowania pracy funkcjonariuszy KPP w Szczytnie, działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w krótkich odstępach czasu oraz na szkodę dobra społecznego w postaci utraty zaufania obywateli do rzetelności organów ścigania nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku nadzoru w ten sposób, że nie egzekwował od funkcjonariuszy policji procesowego zabezpieczenia przez nich dowodów na miejscach zgłoszonych przez obywateli zdarzeń uzasadniających popełnienie przestępstwa ściganego z urzędu i tolerował graniczenie tych czynności do sporządzania notatek służbowych i oświadczeń osób zgłaszających zdarzenia, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. w zw. z art. 12. k.k. (Ds. 129/03).

VIII. W okresie od 5 października do 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, pełniąc funkcję komendanta Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, będąc zobowiązanym z racji zajmowanego stanowiska do kierowania działalnością Komendy, a w szczególności do podejmowania działań zmierzających do wykrycia przestępstw i ścigania ich sprawców, działając przestępstwem ciągłym oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, na szkodę dobra społecznego w postaci zaufania obywateli do rzetelności organów ścigania, w zamiarze podniesienia wskaźnika wykrywalności przestępstw w podległej mu komendzie przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że wydał polecenie nierejestrowania przez sekretariat spraw, w których wykrycie sprawców było wątpliwe, i nieprowadzenia postępowań przygotowawczych w tych sprawach, oraz nie dopełnił ciężących na nim obowiązków poprzez akceptowanie zaniechania przez podległych mu funkcjonariuszy wyjeżdżających do zdarzeń uzasadniających podejrzenie zaistnienia przestępstwa lub wykroczenia zabezpieczenia materiału dowodowego w formie procesowej, a następnie akceptowanie nienadania takim zgłoszeniom przez oficerów dyżurnych kolejnych numerów dziennika korespondencyjnego oraz dekretowanie dokumentów uzasadniających podejrzenie zaistnienia przestępstw ściganych z urzędu do

Wydziału Prewencji, Wydziału Operacyjno-Rozpoznawczego i Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego, wiedząc że sprawy te nie znajdują tam dalszego wymaganego prawem biegu, czym doprowadził do zaniechania prowadzenia zgłódzonych do KPP w Szczytnie zdarzeń, tj. o czyn z art. 231. § 2. k.k. w zw. z art. 12. k.k. (V Ds. 2/99/S).

IX. W okresie od 5 października do 5 listopada 2013 r. w Szczytnie jako funkcjonariusz publiczny – naczelnik Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, a więc osoba szczególnie odpowiedzialna za ochronę powierzonych mu dokumentów, na skutek niewłaściwego zabezpieczenia i nieprowadzenia kartoteki wydanych dokumentów, co doprowadziło do zaginięcia 1 egzemplarza zarządzenia Komendanta Głównego Policji nr 123/99 z 5 listopada 1999, który stanowił tajemnicę państwową, czym działał na szkodę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych reprezentowanego przez Komendę Wojewódzką Policji w Olsztynie, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (1 Ds. 1895/00).

X. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie jako funkcjonariusz publiczny – naczelnik Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, przekraczając swoje uprawnienia, podbił pieczętką imienną i podpisał ręcznie wystawiony, a niewypełniony blankiet nakazu przeszukania o numerze 123456, stanowiący druk ścisłego zarachowania, a następnie dokument ten został znaleziony w mieszkaniu funkcjonariusza policji, Jana Kowalskiego, czym działał na szkodę KPP w Szczytnie, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (1 Ds. 1895/00).

XI. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, pełniąc służbę patrolową, nie dopełnił swych obowiązków w ten sposób, że po dokonaniu przeszukaniu pojazdu marki Renault Clio, nr rej. 123-45-BO, stanowiącym własność obywatela Ukrainy Jana Kowalskiego i ujawnieniu 48 paczek papierosów marki LM, nieposiadających znaków akcyzy, nie sporządził z tych czynności protokołów, lecz działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przekroczył swe uprawnienia i zabrał powyższe papierosy wartości 125 zł, czym działał na szkodę Jana Kowalskiego, tj. o czyn z art. 231. § 2. k.k. (2 Ds. 1540/00/s).

XII. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, pełniąc służbę jako oficer dyżurny Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku poprzez nieprzyjęcie od pokrzywdzonej Janiny Kowalskiej ustnego zawiadomienia o przestępstwie zgwałcenia zbiorowego i ze szczególnym okrucieństwem, przez co działał na szkodę interesu publicznego i prywatnego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (1 Ds. 245/01).

XIII. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem patrolu zmotoryzowanego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, zabezpieczającego miejsce wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym, nie dopełnił obowiązków służbowych w ten sposób, że mimo posiadanych możliwości nie utrzymał danych świadków zdarzenia, uniemożliwiając przeprowadzenie dowodu z ich zeznań w prowadzonym w przedmiotowej sprawie postępowaniu przygotowawczym, a w konsekwencji czynienie prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 751/00).

XIV. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc służbę dyżurnego w Komendzie Powiatowej Policji w Szczytnie, przyjął telefonicznie zgłoszenie popełnienia przestępstwa oszustwa, gdzie zgłaszającym był Jan Kowalski, jednakże nie odnotował tego w książce zgłoszeń interwencji jak również w książce wydarzeń, nie wysłał także na miejsce zdarzenia funkcjonariusza celem przyjęcia zawiadomienia o przestępstwie oraz nie sporządził notatki urzędowej, pozostawiając sprawę bez biegu, przez co nie dopełnił czynności dyżurnego, polegających na załatwianiu spraw zgłoszonych przez interesantów lub kierowanie ich do właściwych funkcjonariuszy, a tym samym jako funkcjonariusz publiczny nie dopełnił obowiązków, działając na szkodę interesu prywatnego lub publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (1 Ds. 1327/03/Sw).

XV. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, będąc policjantem Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nie dopełnił swych obowiązków w ten sposób, że sporządzając protokół przesłuchania świadka Jana Kowalskiego wpisał w nim okoliczności, o których świadek nie mówił, a nie wpisał okoliczności, które były przez niego wskazane, mogących mieć wpływ na kierunek dalszego postępowania, czym działał na szkodę interesu publicznego, jak też interesu Jana Kowalskiego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 2769/02)

XVI. 5 listopada 2013 r., jako oficer dyżurny Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie nie dopełnił obowiązków w ten sposób, że będąc poinformowany o fackie zgwałcenia Janiny Kowalskiej, nie podjął stosowanych działań w celu zabezpieczenia materiału dowodowego oraz zataił informacje o ewentualnych sprawcach powyższego czynu, co w istotny sposób utrudniło postępowania w tym zakresie, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (1 Ds. 708/01).

ZATRZYMANIE OSOBY

I. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc służbę patrolową, nie dopełnili ciążącego na nich obowiązku służbowego polegającego na bezzasadnym odstąpieniu od dokonania zatrzymania sprawcy pobicia Anny Nowak w sytuacji, kiedy ujawnione na miejscu interwencji okoliczności świadczyły zasadnie o tym, iż Jan Kowalski dopuścił się przestępstwa, czym działali na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (4 Ds. 12/04)

II. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie jako funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie nieумыślnie nie dopełnił powierzonych mu obowiązków służbowych w ten sposób, że sprawując nienależyty nadzór nad zatrzymanym Janem Kowalskim, umożliwił jego samouwolnienie i opuszczenie budynku Komendy, powodując przez to istotną szkodę w postaci udaremnienia wykonania nakazu Sądu Rejonowego w Szczytnie o doprowadzeniu wymienionego do Aresztu Śledczego w Szczytnie w celu odbycia kary pozbawienia wolności, tj. o czyn z art. 231. § 3. k.k. (Ds. 128/04).

III. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, pełniąc służbę w ogniwie pomieszczenia dla osób zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nieумыślnie nie dopełnił obowiązku skrupulatnego sprawdzenia obuwia Jana Kowalskiego, wskutek czego podczas kontroli osobistej zatrzymanego nie odebrał mu sznurowadeł, z których pokrzywdzony wykonał pętlę wisielczą użytą do samobójczego zamachu, tj. o czyn z art. 231. § 3. k.k. (2 Ds. 1129/06/Sw).

IV. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, mając z racji wykonywanego zawodu i sprawowanej funkcji wiedzę o tym, że Jan Kowalski jest osobą poszukiwaną przez sąd, nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku zatrzymania i doprowadzenia do zakładu karnego poszukiwanego Jana Kowalskiego, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (2 Ds. 1104/02).

V. 5 listopada 2013 r., w Szczytnie, pełniąc funkcję oficera dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, nie dopełnił obowiązku służbowego polegającego na sprawowaniu właściwego nadzoru nad osobą zatrzymaną – Janem Kowalskim, poprzez nieumieszczenie go w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych, doprowadzając do ucieczki Jana Kowalskiego, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (3 Ds. 248/00).

INNE

I. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, będąc zatrudnionym w Komendzie Powiatowej Policji w Szczytnie w charakterze policjanta, przekroczył przyśługujące mu uprawnienia w ten sposób, że powołując się na istniejące postępowanie przygotowawcze 1 Ds. 123/13 nadzorowane przez Prokuraturę Rejonową w Szczytnie, zażądał z Urzędu Stanu Cywilnego w Szczytnie skróconego odpisu aktu urodzenia Jana Kowalskiego, wiedząc, iż nie jest on stroną tego postępowania, a następnie wykorzystał uzyskany dokument w celach prywatnych, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (2 Ds. 1062/01/S).

II. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszem policji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, przekroczył swoje uprawnienia, przekazując osobie nieupoważnionej w zamian za udzieloną pożyczkę pieniężną swoją legitymację służbową, przez co pozbawił się możliwości wykonywania obowiązków służbowych oraz umożliwił posługiwanie się tym dokumentem osobie niepowołanej, działając tym na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 506/03/S).

III. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem policji Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie w Wydziale Ruchu Drogowego, przekroczył swoje uprawnienia służbowe w ten sposób, iż na prośbę Jana Kowalskiego dokonał sprawdzeń w policyjnej bazie danych celem ustalenia właściciela samochodu osobowego o nr. rej. NSZ 123 i przekazał mu informację, iż wymieniony pojazd nie figuruje w przedmiotowej bazie, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1 k.k. (II Ds. 15/05).

IV. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, będąc komendantem Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, przekroczył swoje uprawnienia, zlecając Janowi Kowalskiemu – redaktorowi naczelnemu miesięcznika „Głos Szczytna”, opublikowanie w numerze 5/2013 zdjęcia z wizerunkiem Jerzego Nowaka, opatrzonego informacją, iż mógł on mieć związek z kradzieżą roweru, bez uzyskania uprzedniej zgody Jerzego Nowaka lub prokuratora na publikację wizerunku, naruszając w ten sposób prawo prasowe, czym działał na szkodę Jerzego Nowaka, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (2 Ds. 2766/04).

V. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie, będąc funkcjonariuszem Policji, przekroczył swe uprawnienia w ten sposób, że wprowadził w błąd pracowników ochrony Raben, twierdząc, że jest funkcjonariuszem Centralnego Biura Śledczego i wykonuje obowiązki służbowe, i uzyskał w ten sposób

informację na temat pojazdu zaparkowanego w firmie Raben, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (1 Ds. 1071/03).

VI. 5 listopada 2013 r. w Szczytnie przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że przekładając na bramie, a następnie w Dziale Ewidencji Aresztu Śledczego w Szczytnie zaświadczenie podpisane przez Komendanta Powiatowego Policji w Szczytnie o konieczności wykonania z udziałem skazanego Jana Kowalskiego czynności procesowej w postaci przesłuchania – uzyskał w ten sposób wydaną przez kierownika Działu Ewidencji przepustkę wewnętrzną umożliwiającą swobodny kontakt ze skazanym Janem Kowalskim. Nie dokonał jakiegokolwiek czynności procesowej z udziałem skazanego, przeprowadzając jedynie prywatną rozmowę w sprawie wymeldowania skazanego z mieszkania, które zamierzał kupić od matki skazanego, czym działał na szkodę Jana Kowalskiego i interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231. § 1. k.k. (Ds. 1069/05/SW).

ZAKOŃCZENIE

Stwierdzenie – stanowiącego podstawę odpowiedzialności – przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków wymaga w każdym przypadku przeprowadzenia szeregu czynności, w tym: ustalenia źródła uprawnienia lub obowiązku funkcjonariusza publicznego do podjęcia określonych działań, określenia adresata oraz treści uprawnienia lub obowiązku, a w wypadku, gdy na funkcjonariuszu publicznym ciąży dany obowiązek działania, także ustalenia chwili aktualizacji obowiązku. Ponadto ważne jest wskazanie fragmentu faktycznego zachowania się sprawcy, które bezpośrednio odnosiło się do określonego zakazu lub nakazu, oraz wykazanie, iż faktyczne zachowanie się funkcjonariusza publicznego było sprzeczne z tym zakazem lub nakazem. Przeprowadzenie wszystkich powyższych czynności należy uznać za bezwzględny warunek prawidłowego uznania, czy określony funkcjonariusz publiczny naruszył swoje powinności. Dopiero tak określony zakres bezprawności, odniesiony w przypadku art. 231. k.k. do przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków, pozwala na ustalenie, czy dane zachowanie (działanie lub zaniechanie sprawcy) można, ze względu na realizację znamienia działania na szkodę interesu publicznego lub prywatnego uznać za karalne (Kardas, 2007, s. 11.; Bielski, 2007, s. 37.; Zawłocki, 2004, s. 1023.).

REFERENCES:

- Bafia J., Mioduski K., Siewierski M. (1987). Kodeks karny. Komentarz. Warszawa: Wydawnictwo Prawnicze. Baniak S. (1990). Ochrona prawnokarna i odpowiedzialność funkcjonariuszy publicznych de lege ferenda. *Problemy Praworządności* (3).
- Bielski M. (2007). Odpowiedzialność karna sędziego za przestępstwo urzędnicze niedopełnienia prawnego obowiązku zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu. *Przegląd Sądowy* (3).
- Chybiński O. (1971). Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i społecznych, w: Chybiński O., Gutekunst W., Świda, W. (red.). *Prawo karne. Część szczególna*, Wrocław-Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Giezek J. (2006). Odpowiedzialność karna notariusza w świetle art. 231 kodeksu karnego, *Rejent* (3).
- Gil A., Wróblewski M. (2004). Sytuacja prawna policjanta na gruncie prawa karnego (wybrane zagadnienia), w: J. Fiebig, A. Tyburska (red.), *Bezpieczeństwo osobiste policjanta*. Szczytno: Wydział Wydawnictw i Poligrafii Wyższej Szkoły Policji.
- Górniok O. (2000). Rozdział XXIX. Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, w: R. Góral, O. Górniok, *Przestępstwa przeciwko instytucjom państwowym i wymiarowi sprawiedliwości*, Rozdział XXIX i XXX kodeksu karnego. Komentarz, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Górniok O. (2005). Jeszcze o przestępstwach nadużycia zaufania, *Prokuratura i Prawo* (10).
- Hoc S. (2005). Odpowiedzialność karna za nadużycie władzy, *Wojskowy Przegląd Prawniczy* (4).
- Kallaus Z. (1982). *Przestępne nadużycie władzy*, Warszawa: Wydawnictwo Prawnicze.
- Kallaus Z. (1989). Zasada równości ochrony i odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych jako założenie obecnej reformy prawa karnego materialnego, *Problemy Praworządności* (5).
- Kardas P. (2007). Odpowiedzialność za nadużycie władzy publicznej w przypadku niezawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, *Prokuratura i Prawo* (7-8).
- Kurzępa B. (1990) Ochrona i odpowiedzialność funkcjonariusza publicznego w projekcie kodeksu karnego, *Problemy Praworządności* (7-9).
- Pływaczewski E. (1983). Z problematyki ścigania przestępstwa czynnej napaści na funkcjonariusza organu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, *Zeszyty Naukowe Akademii Spraw Wewnętrznych* (32).
- Skorupka, J. (2004). Nowe typy przestępstw korupcyjnych po noweli kodeksu karnego z 13.06.2003 r., *Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego* (XV).
- Szwedek, E. (1969). Glosa do wyroku z 9 XII 1967 r. I KR 71/67, *Państwo i Prawo* (1).
- Wyrembak J. (2007), Pojęcie funkcjonariusza publicznego w prawie karnym, *Państwo i Prawo* (4).
- Zawłocki, R. (2004). Błąd funkcjonariusza publicznego jako podstawa jego odpowiedzialności karnej, *Monitor Prawniczy* (22).

Akty prawne i orzecznictwo:

- Ustawa z 6 czerwca 1997 r., Kodeks karny, DzU z 1997, nr 88, poz. 553., z późn. zm.
- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 lutego 2000 r., II Aka 252/99.
- Wyrok Sądu Najwyższego z 11 maja 2007 r., WA 22/07
- Wyrok Sądu Najwyższego z 17 października 2003 r., WA 48/03.
- Wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 1983 r., IV KR 359/82.
- Wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2005 r., WA 25/04.